

J. MARIS. DE BUITENKANT TE AMSTERDAM 1875. AQUAREL. (CAT. NO. 2950a).

buiten bereik van den neerdrukkenden school-schen geest in het vrije landschap. Nu is het waar dat bij velen — Israëls en Neuhuys kunnen daartoe tot voorbeeld dienen — in het figuurschilderen eenzelfde verruimdheid van geest zich deed kennen. Maar bij deze scheppers van het moderne Binnenhuis kan men zich Jacob Maris kwalijk aangesloten denken. Zijn opvatting van het menschbeeld was een geheel andere, en het laat zich denken dat hier het meer deftige, zelfs sierlijke, karakter van de teekening, een meer klassieke verklaring van de lijn, juist een gevaar inhield voor het handhaven van zijn onafhankelijkheid. Het figuurstuk, dat in de collectie Drucker aanwezig is, in zijn lateren tijd geschilderd „Aankomst der booten” uit 1884 is zeker niet van het gehalte om eenige voorkeur te genieten boven de andere werken in de omgeving — integendeel doet het in zijn wat matte doorwerking minder voordeelig. Zoo bestaat er ook een boerenbinnenhuis met figuren, waarin de voorname teekenkwaliteiten van eertijds nauw merkbaar zijn. In sommige figuurstukken, als de Baker, en de vioolspelende knaap (niet de hier wat flauwe herhaling in aquarel) is het de deftige kleurpraal toch voornamelijk, die de werken belangrijk maakt.

De ontwikkeling bij een schilder kan ook wel eens een verloop worden genoemd, afhankelijk van uiterlijke omstandigheden. Het is dan een drijven op goed geluk, een meegaan in toevallige geulen van de groote golving, die soms naar een veiligen hoek kan voeren om daar rustigjes te blijven dobberen, verwijderd van de immer voortstuwende strooming. Maar bij de zelfmachtigen van stuur is er geen sprake meer van toevallig verloop, maar van noodwendige ontwikkeling; zij zijn als de bakens, die diep onder de wateren in den vasten bodem geënterd zijn en hun beweging richt zich naar den gang der strooming. De beweging kan eerst nog onzeker zijn, als van een schip dat zijn stuur zoekt in hortend zwenken met klapperende zeilen; maar allengs wordt er koers gezet met het roer van de overtuiging en het zeil van de geestkracht.

De ontwikkelingsgang van Jacob Maris laat zich uit de collectie-Drucker volgen van af de schilderijtjes „Kippetjes voeren” en „Wakensmoede”. Ze zijn al niet meer uit zijn allereersten tijd, het eerste uit '66, het tweede uit '69. (Maris' geboortjaar is 1837). Een technische meesterschap doet zich in beide reeds erkennen; de algemeene indruk van